

Beslutning om inkludering i investeringsportefølje

3. juni 2013

Innledning

KLP og KLP-fondene har besluttet å oppheve utelukkelsen av Bridgestone Corporation fra KLP og KLP-fondenes investering investeringene gjeldende fra 1. juni 2013.

Bridgestone Corporation ble utelukket i desember 2006 på grunn av barnearbeid på en gummiplantasje i Liberia som eies og driftes av Firestone, Bridgestones heleide datterselskap. Plantasjen er verdens største gummiplantasje og er med sine 6 000 ansatte en stor arbeidsgiver i et land som preges av høy arbeidsledighet. Ansatte har en kvote for mengden gummi de skal tappe per dag. For å klare å oppfylle denne har mange hatt med seg barn og andre familiemedlemmer.

Barnearbeid har blitt beskrevet som et alvorlig problem – både i landet, i bransjen generelt og på den aktuelle gummiplantasjen – blant annet i en rapport fra UN Mission in Liberia.¹ Problemet har også blitt belyst gjennom søksmålet grunnet systematisk barnearbeid mot Firestone i USA av International Labor Rights Fund (ILRF).²

KLP og KLP-fondenes beslutning om utelukkelse var basert på anbefaling fra GES. GES er en uavhengig leverandør til kapitaleiere og forvaltere som leverer tjenester for integrering av etiske investeringsvurderinger.³

Dialog

KLP og KLP-fondene har gjennom årene hatt dialog med selskapet i hovedsak gjennom brevkorrespondanse, men også gjennom et møte med investorkontaktavdelingen ved selskapets hovedkontor. I dialogen har KLP også samarbeidet innenfor rammene av Nordic Engagement Cooperation med Folksam og Ilmarinen, samt med andre institusjonelle investorer.

---

¹ <http://www.unhcr.org/refworld/docid/473dade10.html>

² ILRF, en NGO som driver en kampanje mot barnearbeid og Firestone (<http://www.laborrights.org/stop-child-labor/stop-firestone>) saksøkte Firestone i 2005, men søksmålene fikk i 2011 avslag i amerikansk domstol med begrunnelsen at søksmålet ikke har juridisk dekning i den aktuelle hjemmelen.

³ www.ges-invest.com

Sakens utvikling

2006: Selskapet har hele tiden hevdet at anklagene både i rapporten og søksmålet er grunnløse. De hevder at de ikke ansetter personer under 18 år, at barnarbeid er strengt forbudt på plantasjonen og at de jobber mot barnarbeid ved å drive skoler etc.⁴ De peker på faktafeil i både FN-rapport og rettssak. Selskapet hevder at de praktiserer nulltoleranse mot barnarbeid, men at dette er en intern policy som ikke er publisert eksternt (i 2010 sender selskapet over en kopi av intern policy mot barnarbeid fra 2000). Arbeiderne på sin side hevder at forbudet ikke er håndhevet og at barnarbeid forekommer.

2007: UNMiL rapporterer at barnarbeid stadig er et problem.⁵

2008: Firestone og plantasjonens fagforening Firestone Agricultural Union of Liberia (FAWUL) signerer en ny kollektivavtale. Avtalen inneholder en rekke forbedringer, for eksempel lønnsøkning, reduksjoner i produksjonskvoter og at selskapet plikter å sørge for transport av tunge gummispann som arbeiderne tidligere har måttet bære lange avstander. FAWUL har ikke fokusert på barnarbeid (arbeiderne har selv hatt med seg sine barn), men på generelle leve- og arbeidsvilkår hvor barnarbeid er en del og konsekvens av forholdene. Avtalen inneholder heller ikke noe spesifikt om barnarbeid, siden Firestone hele tiden har nektet for at dette forekommer.

2009: Det amerikanske arbeidsdepartementet offentliggjør en liste over importerte varer som er produsert med hjelp av barn- eller tvangsarbeid.⁶ Gummi fra Liberia er inkludert på listen og har vært det hvert år siden.

2009: Bridgestone ansetter Chief Human Rights Officer.

2009: ILRF bekrefter i samtale med GES at forholdene er forbedret som et resultat av kollektivavtalen fra 2008, men rapporterer at barnarbeid fortsatt forekommer.

2010: Nok en fornyet kollektivavtale blir signert. Den største forandringen er nytt transportsystem.

2010: En policy mot barnarbeid på den liberiske gummiplantasjonen blir publisert på Firestones engelske hjemmeside, men fjernes etter en tid (uklart hvorfor). Bridgestone sier at selskapets nulltoleranse mot barnarbeid daglig blir kommunisert til arbeiderne.

2011: Gjennombrudd: Bridgestone publiserer en tydelig policy mot barnarbeid for hele konsernet: ”Bridgestone prohibits child labor/forced labor in any country”.⁷

2011: FAWUL mottar det amerikanske arbeidsdepartementets årlige pris for organisasjoner eller individer som gjort en innsats for utrydding av barnarbeid.⁸

2012: Bridgestone publiserer mål for hvordan selskapets menneskerettspolicy skal kommuniseres i hele konsernet på hjemmesiden.⁹

---

⁴ For eksempel i blogginnlegg på Firestones hjemmeside i 2008:

http://www.firestonenaturalrubber.com/blog/20080408_stuart.htm

⁵ UNMiLs ”Quarterly Report on the Human Rights Situation in Liberia August-October 2006”, publisert i 2007:

<http://www.unhcr.org/cgi-bin/texis/vtx/refworld/rwmain?page=publisher&docid=473dadda0&skip=0&publisher=UNMIL&searchin=title&display=10&sort=date>

⁶ <http://www.dol.gov/ilab/programs/ocft/PDF/2009TVPRA.pdf>

⁷ http://www.bridgestone.com/responsibilities/csr/social/human_rights.html#anc01

⁸ <http://social.dol.gov/blog/liberian-union-receives-child-labor-award/>

2012: I juli 2012 bekrefter FAWUL i telefonmøte og e-postkorrespondanse med GES, samt i kommunikasjon med andre aktører¹⁰, at selskapets nulltoleranse mot barnarbeid fungerer i praksis og at barn ikke følger med sine foreldre til plantasjonen lenger. Barn går enten på skole som selskapet driver eller forblir hjemme med andre familiemedlemmer.

2013: Selskapet sier i årsrapporten for 2011 at de i løpet av eller i etterkant av 2013 vil lansere et initiativ for å vurdere menneskerettighetsrelatert risiko i de regioner selskapet har virksomhet i.

Vurdering

KLP og KLP-fondene vurderer den positive utviklingen selskapet har vist i denne saken som tilstrekkelig for å oppheve utelukkelsen av selskapet.

1. Hendelsen har opphørt da det trolig ikke lenger forekommer barnarbeid på plantasjonen.
2. Selskapet har håndtert hendelsen på en ansvarlig måte. Selskapet har signert ikke bare én, men to kollektivavtaler som forbedrer forholdene. Kritikere hevder at grunnproblemet med for ambisiøse kvoter fortsatt gjenstår, men kollektivavtalene har likevel forbedret arbeidsvilkårene betraktelig.
3. Selskapet har systemer og rutiner på plass for å forhindre at lignende skjer igjen. Selskapet har nå på plass en konsernomfattende, internasjonal policy mot barnarbeid som er offentlig. Selskapet har et mål om at samtlige ansatte skal ha kjennskap til policyen.
4. Punkt 1–3 er verifisert: Fagforeningen FAWUL, dvs. den aktør som har pekt på problemene, bekrefter at barnarbeid ikke lenger forekommer på plantasjonen.

KLP og KLP-fondene vurderer at Bridgestone har oppfylt inkluderingskriteriene i tilfredsstillende grad og at utelukkelsen oppheves.

Beslutning

KLP og KLP-fondenes opphever utelukkelsen av Bridgestone Corporation fra investeringene 1. juni 2013.

---

⁹ Se hjemmesiden http://www.bridgestone.com/responsibilities/csr/social/human_rights.html#anc02 eller side 57 i Bridgestones CSR-rapport:

<http://www.bridgestone.com/responsibilities/csr/report/download/pdf/2012/2012csr.pdf>

¹⁰ Sitat fra FAWULs generalsekretær fra juni 2012: <http://www.solidaritycenter.org/content.asp?contentid=1463>